

Projecte d'investigació sobre la presència del diclofenac i d'altres fàrmacs antiinflamatoris en les aus carronyaires de la Península Ibèrica

Les aus carronyaires, i especialment algunes espècies de voltors, són extremadament sensibles als efectes tòxics de fàrmacs antiinflamatoris no esteroides, com el diclofenac, que poden ingerir accidentalment a partir dels cadàvers del bestiar domèstic tractat amb aquests productes. En els anys 90, el diclofenac va causar una mortalitat catastròfica en les poblacions de voltors del subcontinent indi a causa del consum dels cadàvers del bestiar tractat amb aquest medicament. S'ha calculat que amb tan sols un 0.8% de les canals de bestiar amb residus de diclofenac ja es podria haver causat aquesta mortalitat massiva, estimada en més de 40 milions de voltors morts, el que representa al voltant del 99% de la població, amenaçant d'extinció a diverses espècies.

En 2013, la comunitat conservacionista i científica va quedar consternada al produir-se la concessió de llicència del diclofenac per a ús veterinari en alguns països europeus, entre ells Espanya. Aquesta situació suposa un gravíssim risc per a la conservació de les aus carronyaires, especialment per a la Península Ibèrica, on habiten el 95% de la població de voltors d'Europa.

La fundació nord-americana "Morris Animal Foundation" és una organització sense ànim de lucre que inverteix en investigació per promoure la salut animal, inclosa la fauna salvatge. Recentment, aquesta fundació ha concedit un projecte d'investigació a un equip de diverses institucions espanyoles (Universitat Autònoma de Barcelona, Instituto de Investigación en Recursos Cinegéticos, Universitat de Lleida) i portugueses (Universitat d'Aveiro), així com el "Raptor Center" de la Universitat de Minnesota (EEUU), per estudiar l'exposició de les aus carronyaires al diclofenac i a d'altres fàrmacs antiinflamatoris a la Península Ibèrica. Aquest estudi té com a objectius investigar la presència de residus i de toxicitat d'aquests fàrmacs en les aus carronyaires ibèriques i detectar la possible presència d'aquests fàrmacs en les canals d'animals domèstics que s'utilitzen en punts d'alimentació controlats. A més, es realitzarà una anàlisi de risc amb les dades obtingudes de les anàlisis i informació que es reculli amb les enquestes a veterinaris i personal responsable dels punts d'alimentació d'aus carronyaires, per avaluar l'ús que s'està fent d'aquests fàrmacs i l'impacte que pot tenir en les poblacions ibèriques.

Els resultats que s'obtinguin a partir d'aquest projecte proporcionaran informació clau a les autoritats veterinàries que regulen l'ús d'aquests fàrmacs, que ja estan prohibits en diversos països asiàtics des de 2006, i informaran per un futur procés de presa de decisions.

Contacte:

Ignasi Marco. Servei d'Ecopatologia de Fauna Salvatge (SEFaS), Departament de Medicina i Cirurgia Animals, Universitat Autònoma de Barcelona

Rafael Mateo, Instituto de Investigación en Recursos Cinegéticos (IREC), Universidad de Castilla-La Mancha, Consejo Superior de Investigaciones Científicas.